

SORUMLULUK

"Bir meselenin tartışmasına katılan kimse düşündüğünü, kanaatini açık söylemeli, yaptıklarını da kendi namına yapmalı, yaptığının sorumluluğunu da kendi üzerine almalıdır".

M.K.ATATÜRK

Değerli Velilerimiz,

Tüm anne-babaların ortak gayreti çocuklarının mutlu, sağlıklı, uyumlu, başarılı, özgüven sahibi, potansiyelinin farkında ve bunu ortaya çıkarmak için çaba harcayan bireyler olması yönündedir. Bu özelliklere sahip çocuklar yetiştirebilmek için küçük yaşlarda kazandırılması gereken değerlerden biri de bu ayki bültenimizde de ele alacak olduğumuz Sorumluluk değeridir.

Sorumluluk Nedir?

Bireyin kendine ve başkalarına karşı yerine getirmesi gereken görevleri zamanında yerine getirmesi, kendine ait bir olayın başkaları üzerindeki etkilerinin sonuçlarını üstlenmesi, başkalarının haklarına saygı göstermesi ve kendi davranışının sonuçlarına sahip çıkabilmesidir.

Sorumluluk Sahibi Bireyler;

- Kendine güvenlidir,
- Üzerine düşen görevleri yerine getirir,
- Kendi kararlarını verebilir,
- Karar alırken elindeki kaynakları kullanabilir,
- Değer yargılarını gözetir,
- Bağımsız davranabilir,
- İnsiyatif kullanabilir,
- Başkalarının haklarını çiğnmeden kendi ihtiyaçlarını karşılayabilir,

- Yaptığı işi sonuna kadar götürür,
- Yaptığı veya yapmakta olduğu bir davranışın olası sonuçlarına katlanmayı göze alır,
- Kendiliğinden harekete geçebilir.

Çocuklar doğuştan sorumluluk sahibi bireyler olarak dünyaya gelmezler. Çocuğa kazandırılan pek çok davranış gibi sorumluluk duygusu da bebeklik ve çocukluk döneminden itibaren öğrenilir.

Sorumluluğu öğrenmek tıpkı diğer becerileri öğrenmek gibidir. Çocuk ne kadar çok denerse bu konuda o kadar çok başarılı olur.

Sorumluluğun kazandırılmasında; aile içinde çocuğa takınılan tavır, aile içi iletişim, ailede uygulanan disiplin anlayışının yeri büyüktür.

Çocuğun kendi kendini yöneten, yüksek benlik saygısına sahip, doyumlu bir birey olarak yetişmesi, büyük ölçüde ona sağlanan fırsatlara ve ebeveyn yaklaşımına bağlıdır.

Sorumluluk Eğitiminde Ebeveyne Düşen Görevler

• Çocuğunuz sizinle işbirliği yapsa da yapmasa da koşulsuz sevgi ve onay gösterin. Çocuğunuz her ne yaparsa yapsın ona değer verdiğinizi ve kabul ettiğinizi bilmesini sağlayın.

• Çocuğunuza uygun model oluşturun. Çünkü sorumluluk kazandırmak istediğiniz halde sizin sorumluluklarınızı yerine getirmemeniz onu olumsuz etkileyecektir.

• Çocuğunuza yaşına ve gelişim düzeyine uygun görev ve sorumluluklar verin. Başarması için onu destekleyin.

• Çocuğunuz sorumluluklarını yerine getirmediği zaman ne gibi ceza veya yaptırımlarla karşılaşabileceğini söylemek yerine işini bitirdiğinde onu manevi yönden destekleyerek (aferin, çok güzel oldu, teşekkür ederim gibi) güven duygusunun ve sorumluluk bilincinin gelişmesini sağlayın.

• Çocuğunuza güvenin ve onun seçim yapmasına izin verin.

• Onu görev ve sorumluluğuyla baş başa bırakın. Yaptığı hareketlerin sonuçlarını değerlendirmek ve bu hareketlerin başkalarını nasıl etkileyebileceğini görmesini sağlayın.

- Karşılaştığı sorunlara kendi başına çözüm yolları bulmasına destek olun ve sadece gerektiği yerde müdahale edin.

- Anne-babanın her şeyi önceden görüp önlemesi mümkün değildir. Çocuğunuz size göre kabul edilemez bir şeyi, umulmadık bir anda yaptığında buna hemen tepki göstermek yerine; çocuğunuza hayal kırıklığına uğradığınızı söyleyin ve ona yaptığı şeylerin sonuçlarının neler olacağını belirtin.

- Sürekli sorumsuz davranan çocuklar, anne babaları tarafından sorumlu davranmalarına izin verilmeyen çocuklardır.

- Çocuğunuza kendi davranışlarının sorumluluğunu almasına ve iyi gitmeyen davranışlarını değiştirmesine izin verin.

6 Yaşında Bir Çocuğun Alabileceği Sorumluluklar:

- Tek başına giyinip soyunmak,
- Sofranın hazırlanmasına ve toplanmasına yardım etmek,
- Yanlışlıkla döktüklerini toplamak,
- Evin toplanmasına yardım etmek,
- Kendi ayakkabılarını bağlamak,
- Kendi ayakkabılarının temizliğini yapmak,

7 Yaşında Bir Çocuğun Alabileceği Sorumluluklar:

- Çantasını hazırlamak,
- Ödevlerini yapmak,
- Kitaplarını korumak,
- Televizyon izleme saatine uymak,
- Harçlığını bağımsızca kullanmak,
- Hava durumuna ve gidilecek yere uygun olarak giyeceklerini seçmek,
- Kim olduğunu sorarak sokak kapısını açmak.

8 Yaşında Bir Çocuğun Alabileceği Sorumluluklar:

- Hatırlatmadan özbakımını yapmak,
- Yardım almadan banyo yapmak,
- Yardım almadan kurulanmak,
- Odasını toplamak,
- Odasını, dolabını, yatağını ve çalışma masasını düzenli tutmak,
- Okuldan gelen mesajları anne babasına iletme,
- Dersleriyle ilgili sorumlulukları almak, kimseye söylemeden derslerini düzenli bir şekilde yapmak.

9 Yaşında Bir Çocuğun Alabileceği Sorumluluklar:

- İlgilerini belirleyip zamanını planlamak ve günlük programlar yapabilmek,
- Ev dışı yakın yerlere gidip gelmek,
- Evdeki bazı tamir işlerine yardımcı olmak,
- Kendinden küçük kardeşinin beslenmesine yardımcı olmak,
- Arkadaşlarıyla iyi ilişkiler kurmak,
- Alışveriş yapmak.

10 Yaşında Bir Çocuğun Alabileceği Sorumluluklar:

- Kendi yatak çarşaflarını değiştirmek,
- Listedeki malzemeleri marketten almak,
- Kendi randevularını takip etmek (diş hekimi, spor antrenmanı veya dil kursu)
- Okumak istediği kitapları almak,
- Basit yaralanmalarla başa çıkmak,
- Arkadaşlarını evde ağırlamak,
- Doğum günleri ve özel günleri planlamak ve kutlamak,
- Kimse söylemeden belli görevleri yerine getirmek,

11-17 Yaşında Bir Çocuğun Alabileceği Sorumluluklar:

- Kendi hakkını savunmak,
- Başkalarının hakkına saygı duymak,
- Başkalarının eşyalarına saygı göstermek,
- Çamaşır, bulaşık makinesi ...vb çalıştırmak.
- Eve dönüş saatlerine uymak,
- Anne babası meşgul olduğunda kardeşiyle ilgilenmek,
- Evde tek başına kalmak,
- Kendi başına ulaşım araçlarına binmek,
- Toplu yerlerde gerektiği gibi davranmak,
- Bağımsız olarak kendi ödev programını yürütmek,
- Para biriktirip uzun vadede almak istediklerini planlamak

Çocuklarımıza kendi sorunlarını çözebilme cesaretini ve ihtiyaçlarını karşılama becerisi kazandırmak, onların yerine sorunlarını çözmek ya da ihtiyaçlarını karşılamaktan çok daha önemlidir.

Uzm.Psikolog Didem EVRE

Üstün Dökmen Yaşam Boyu Gelişim ve Eğitim Akademisi

Rehberlik Hizmetleri Koordinatörü

Türkan ŞEN BACAĞ

Bursa Yönder Koleji

Tuğba ATASOY GÜRELİ

İzmir Yönder Koleji